

підготовки вчителів, використання сучасних технологій і методичного забезпечення. Однак результати цієї діяльності значно перевищують витрачені зусилля, оскільки вона готує учнів до життя у глобалізованому світі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Балабаниць А. В. Академічна мобільність як ключовий фактор конкурентоспроможності університету. Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18-19 квітня 2018 р. Маріуполь : МДУ, 2018. С. 143 - 145.
2. Бурлаєнко Т. І. STEAM-освіта: Від теорії до практики: Практичний аспект формування креативного розвитку обдарованої особистості. м. Київ, 26 червня, 2024 р. Київ: Видавництво Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 168-170.
3. Тригубенко С. М., Грушева А. А. Роль молоді у розвитку АПК України. Управління проєктами : Особливості побудови внутрішніх комунікацій міжнародного проєкту. матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Київ, 26- 27 квітня. 2018 р. Київ: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2018. С. 182.

Ілійчук Христина

здобувач другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,

науковий керівник: Задорожна І. П., доктор педагогічних наук,

професор кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови

ЗМІСТ І СТРУКТУРА МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК КОМПОНЕНТУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У сучасній методиці навчання іноземних мов проблема формування мовних компетентностей залишається актуальною, незважаючи на значну увагу науковців до цього питання. Особливої ваги вона набуває в контексті навчання школярів, адже більшість досліджень зосереджена переважно на здобувачах вищої освіти.

Мовна компетентність є компонентом англомовної комунікативної компетентності разом із мовленнєвими, лінгвосоціокультурними та навчально-стратегічною компетентностями [2, с.91]. Вони взаємопов'язані, а отже впливають одна на одну.

Мовна компетентність включає: лексичну, граматичну та фонетичну. Фонетична компетентність – це здатність індивіда до правильного артикуляційного та інтонаційного оформлення власних висловлювань і розуміння мовлення інших, яка забезпечується фонетичними знаннями, навичками та фонетичною усвідомленістю [2, с.182]. Граматичну компетентність розглядають як здатність людини граматично коректно

оформлювати власні висловлювання, а також розуміти граматичний аспект мовлення інших, що реалізується через динамічну взаємодію відповідних знань, навичок і граматичної усвідомленості [2, с. 234]. Лексичну компетентність трактують як здатність людини лексично правильно оформлювати власні висловлювання, а також розуміти мовлення інших, яка реалізується через систему взаємопов'язаних знань, навичок, а також лексичної усвідомленості [2, с. 215]. У нашому дослідженні ми розглядаємо мовну компетентність в сукупності зазначених компонентів.

Відповідно до наведених визначень, мовна компетентність містить лексичні, граматичні та фонетичні знання, відповідні навички та мовну усвідомленість.

Мовна компетентність є певною мірою основою для інших компетентностей, а особливо мовленнєвих. Зокрема, виділяють фонетичну компетентність у читанні, в аудіюванні, в говорінні, в письмі. Аналогічно розрізняють граматичну компетентність в читанні, аудіюванні, говорінні, письмі, а також фонетичну компетентність у зазначених видах мовленнєвої діяльності.

Формування лінгвосоціокультурної компетентності тісно пов'язана з мовною компетентністю, оскільки остання забезпечує володіння лексичним матеріалом з національно-культурною специфікою, розуміння національно маркованих інтонаційних моделей тощо.

Навчально-стратегічна компетентність сприяє підвищенню ефективності оволодіння знаннями, навичками за допомогою навчальних та певною мірою комунікативних стратегій. Наприклад, стратегії запам'ятовування (асоціації, візуалізація, самостійне вживання в реченнях тощо) допомагають швидше закріпити лексичну одиницю в довготривалій пам'яті; стратегії візуалізації – зрозуміти сутність граматичних явищ та зв'язки між ними; когнітивні стратегії – систематизувати, узагальнити, а отже й усвідомити лексичний, граматичний та фонетичний матеріал. Метакогнітивні стратегії сприяють організації навчання, систематичне повторення, свідоме відтворення та вживання мовленнєвого матеріалу. Соціальні стратегії забезпечують засвоєння матеріалу в комунікації [1, с. 46].

У нашому дослідженні ми дотримуватимемось функціонального підходу, який розглядає мовну компетентність інтегровано, в єдності її компонентів. Відповідно добір лексичного, граматичного та певною мірою фонетичного матеріалу слід здійснювати комплексно [1, с. 46]. Функціональність передбачає оволодіння фонетичними, лексичними, граматичними навичками в процесі навчальної діяльності, при цьому увага учнів зосереджується не тільки на мовленнєвих засобах, а й на функціях, яку вони виконують [1, с. 46]. Іншими словами, згідно з принципом функціональності вивчення нових лексичних одиниць, граматичних структур, інтонаційних моделей тощо відбувається взаємопов'язано з їх функціями у мовленні [1, с. 46].

Таким чином, ми проаналізували структуру і зміст мовної компетентності, її взаємозв'язок з іншими компонентами англomовної комунікативної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лазаренко С. В. Методика самостійного оволодіння англomовною лексико-граматичною компетентністю у читанні майбутніми військовими фахівцями з інформаційно-телекомунікаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2018. 209 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Zadorozhna I. P. Developing language learning strategies and self-evaluation skills as key factors in promoting prospective foreign language teacher's autonomy. Педагогічний альманах. 2016. Вип. 29. С. 69-75.

Казьмірук Тетяна

здобувач другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник: Шенітчак В. А., кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УЧНІВ 10 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК

У сучасній методиці навчання іноземних мов проблема формування граматичних навичок учнів старшої школи є однією з найбільш актуальних, оскільки саме граматична правильність значною мірою забезпечує точність, логічність і завершеність іншомовного висловлення. Утім, у 10 класі граматики вже не може сприйматися лише як сукупність правил, які потрібно запам'ятати й відтворити. На цьому етапі навчання учень має не просто знати граматичну форму, а й усвідомлювати її значення, функцію та доцільність використання в конкретній мовленнєвій ситуації. У Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти зазначено, що граматична правильність пов'язана не тільки з правильним відтворенням мовних одиниць, а й зі здатністю контролювати граматичне оформлення висловлення в процесі комунікації [6, р. 133].

Проблема формування граматичних навичок в 10 класі потребує особливої уваги, оскільки в цей період учні вже не задовольняються механічним виконанням вправ і дедалі більше прагнуть зрозуміти внутрішню логіку мовного явища. Старшокласник, як правило, хоче знати не лише те, як утворюється граматична форма, а й те, яке значення вона передає, у чому полягає її комунікативна функція та чому в одній ситуації доречно вжити одну конструкцію, а в іншій – іншу. Саме тому процес формування граматичних